

[Komentář Heideggerova pojetí „zakrytosti“ ve *Wesen der Wahrheit*]

66/010

15.3.67

Nyní jde o to, vidět, jak je třeba pojmout zakrytost jako dějství, tj. jakým způsobem se (tato zakrytost) odevzdává člověku.

„Zakrytost odpírá ALÉTHEIA odkrývání a nepřipouští ji ještě jako STERÉSIS (zbavení), nýbrž uchovává jí to nejvlastnější jako vlastnictví“ (str. 20). V této větě je vysloveno, jak zakrytost bytuje. Její podstata je dvojznačná. Dvojí smysl zakrytosti je přítomen ve dvou slovesech odpírati a uchovávatí. Zakrytost odpírá odkrývání ALÉTHEIA, která je původně odkrytím. Neodpírá žádné odkrývání, neboť by jinak neexistovala vůbec žádná odkrytost a také žádný pobyt, nýbrž odpírá odkrytí samu sebe. Vymyká se odkrývání (vyhýbá se, uniká). Únik by nebyl možný, kdyby neexistovalo nic jiného než základní zakrytost. K úniku může dojít pouze protože ALÉTHEIA odkrývá. Ale v jejím odkrývání uniká sama zakrytost (se vzpírá). Vůči zakrytosti jakožto zakrytosti zůstává ALÉTHEIA bezmocná, nemůže se rozvinout jako zbavení (oloupení) zakrytosti.

Ale zakrytost se nejen odpírá, ale také (se) uchovává. Uchovávání je druhý smysl k odpírání. Pro koho uchovává, co a jakým způsobem? Uchovává odkrytí „to nejvlastnější jako vlastnictví“. Na poslední otázku nelze zprvu dát žádnou odpověď, věta o tom jak se zdá nic nepraví. Ale ostatní odpovědi také vlastně nejsou žádnou (odpovědí), neboť co je „to nejvlastnější jako vlastnictví“? 6. kapitola objasňuje podstatu zakrytosti tím, že odpovídá na otázky, nutně vyvolané prvním vyslovením.

Nejprve je zřejmá rozporuplná souhra zakrytosti a odkrytosti, jak je vyslovena v odpírání a uchovávání. V odpírání se projevuje únik zakrytosti ve vztahu k (oproti) odkrývání, v uchovávání jejich pohybu k sobě navzájem (Zug zueinander). Může-li zakrytost uchovat ALÉTHEIA to nejvlastnější, musí s ní být nejnějněji spojena. Tato spojenost (spojitost) je výslovně vyjádřena ve druhé větě. Je-li ALÉTHEIA jako odkrytost pravdou, pak je zakrytost ve smyslu ne-odkrytosti, která uniká odkrytí, ne-pravdou.

Nejprve je nutno objasnit ono ne- (Un-), jímž se vyznačují základní slova této kapitoly (ne-pravda, ne-odkrytost, ne-podstata). Obvykle znamená ne- popření ve smyslu ne (Nicht). Tak je ne-konečné ne-konečné, ne-krásné ne-krásné, ne-štěstí nepřítomností (chyběním) štěstí. U Heideggera však nemá toto ne- (Un-) v žádném případě negativní význam v obvyklém smyslu. Je spíše zesílením. V obvyklém užití řeči najdeme tuto

zesilující funkci onoho ne- (Un-) např. u slova Un-tiefe (bezedná hloubka).